

دلیل ازدواج نکردن حضرت معصومه و دیگر دختران امام موسی کاظم(ع)

در شب میلاد حضرت معصومه(سلام خدا بر او باد) پاسخ یکی از پرسش های مطرح درباره این شخصیت تاریخ اسلام را در زیر می خوانید.

در شب میلاد حضرت معصومه(سلام خدا بر او باد) پاسخ یکی از پرسش های مطرح درباره این شخصیت تاریخ اسلام را در زیر می خوانید.

همواره این سؤال برای بسیاری مطرح می شود که چرا دختران امام کاظم(ع) بر خلاف تأکید پیامبر(ص) ازدواج نکردند، اما باید گفت که این مسئله دلایل مختلفی دارد. یعقوبی که از مورخین شیعه است درباره علت ازدواج نکردن دختران امام موسی کاظم(ع) می نویسد: حضرت امام موسی کاظم(ع) وصیت فرمود که دخترانش ازدواج نکنند، ولذا هیچیک از آنان ازدواج نکردند، به جز(ام سلمه) که هم ازدواج واقعی نبود، بلکه وی از مصر عازم حج بود برای اینکه در این سفر محرمی داشته باشد با پسر عمویش قاسم بن محمد بن جعفرالصادق(ع) عقد محرمیت جاری کرد.

در پاسخ به این گفته یعقوبی باید گفت که اولاً: گفته یعقوبی بی اساس و مخالف با سنت اهل بیت(ع) است، زیرا امکان ندارد ائمه(ع) مخالف سیره جدشان رسول الله(ص) عمل نمایند، زیرا که روایات زیادی از ناحیه مقدسه رسول الله(ص) بدست ما رسیده که همه حاکی از اهمیت این امر مستحبی دارد تا جائی که حضرت ختمی مرتبت می فرماید(فلیس منی) یعنی اگر کسی ازدواج نماید از من نیست. آیا معقول است امامی که ما قائل به معصومیتش می باشیم این وصیت را در حق فرزنداناش نماید، پس باید گفت که نظریه یعقوبی خالی از واقعیت و غیرمستند است.

ثانیاً: متن وصیتنامه حضرت امام موسی کاظم(ع) در طول قرنها و سالها از حوادث باقی مانده و در کتب تاریخی موجود است که مرحوم کلینی تمام وصیت آن حضرت را در کتاب شریف کافی نقل می نماید که نوشته؛ حضرت امام موسی کاظم(ع) در این وصیتنامه پس از آنکه همه فرزنداناش را به تبعیت از امام رضا(ع) فرمان داد، در مورد فرزنداناش فرموده: "وان اراد رجل منهم ان یزوج اخته فلیس له ان یزوجها الا باذنه وامره، فانه اعرف بمناکح قومه". "هرکدام از آنها اگر بخواهد خواهرش را تزویج دهد، بدون اجازه و فرمان امام رضا(ع) چنین حقی را ندارند، زیرا او به مصالح قومش در امر ازدواج از همه آنها آگاهتر است".

در جای دیگر از همین وصیتنامه می فرماید: "ولا یزوج بناتی احد من اخوتهم من امهاتهن ولا سلطان ولا عم الا برأیه ومشورته، فان فعلوا ذلک فقد خالفوا الله ورسوله وجاهدوه فی ملکه، وهو اعرف بمناکح قومه، فان اراد ان یزوج زوج، وان اراد ان یترک ترک". "هیچ یک از دخترانم را نباید برداران مادری و سلاطین و یا عموهایشان شوهر دهند، مگر با نظر و مشورت حضرت رضا(ع) اگر بدون اجازه او به چنین کاری اقدام کنند، با خدا و رسول خدا مخالفت ورزیده اند و در سلطنت خدا منازعه نموده اند، زیرا او به مصالح قومش در امر ازدواج آگاهتر است، پس هرکس را او تزویج دهد اطاعت کند و هرکسی را او تزویج نکند فرمان برد".

باید متذکر شد که در این وصیتنامه حضرت بیشتر خواستند، به فرزندان خود اعلام کند که حجت خدا بعد از وی حضرت رضا(ع) است و باید در هر موردی من جمله مسئله ازدواج از آن حضرت اطاعت و اجازه بگیرند. بنابر بیان فوق باز فرمایش یعقوبی رد می شود و بی اساس بودن قول او را می توان پی برد و لذا صاحب کتاب(حیاه الامام موسی بن جعفر) صریحاً مجعول بودن نقل یعقوبی را علان نموده است.

نظریه دوم که در مورد عدم ازدواج دختران حضرت موسی بن جعفر(ع) داده اند این است که گفته اند چون برای آن مخدرات هم کفو پیدا نمی شد لذا ازدواج نمودند. در رد این نظریه فوق دو جواب ذکر شده است؛ اولاً: "سیره ائمه اطهار(ع) این نبود که دختران خود را به جهت پیدا نشدن(کفو) در خانه نگه بدارند و مانع از ازدواج آنها شوند، بلکه آنها عملاً و قولاً مومن و مؤمنه را کفو یکدیگر می دانستند و امر می فرمودند که اگر دین و تقوای کسی را پسندید دختران خود را به همسری او درآوردید.

ثانیاً: در عصر امام کاظم(ع) جوانان شایسته ای از اولاد امام حسن مجتبی(ع) و از تبار حضرت سیدالشهداء(ع) بودند که می توانستند کفو دختران آن حضرت باشند. لذا احتمالاً نظر سوم درست می باشد و آن خفقان شدید هارونی است. اختناق در عصر هارون الرشید به جائی رسیده بود که کسی جرأت نداشت به در خانه امام کاظم(ع) آمد و شد کند، کجا رسد به اینکه آرزوی دامادی آن حضرت را در سر بپروراند.